

KOLOKVIJ FILOZOFIJE ŠPORTA

Torek, 24. novembra 2020, ob 15h

Online ZOOM meeting

POVEZAVA NA SREČANJE:

<https://arnes-si.zoom.us/j/98418981921>

***** PROGRAM IN POVZETKI *****

SLOVENSKO DRUŠTVO ZA FILOZOFIJO ŠPORTA

<http://www.filozofija-sporta.si/>

<https://www.facebook.com/filozofija.sporta>

PROGRAM

Torek, 24. 11. 2020

15.00 *Uvodni pozdrav in predstavitev dveh knjižnih novosti s področja filozofije športa*

Bernard H. Suits: MUREN. IGRE, ŽIVLJENJE IN UTOPIJA (prev. Mitja Uršič). Založba Sophia.

Andraž Teršek, Milan Hosta, Mojca Amon: IZLETI V ETIKO, FILOZOFIJO IN FIZIOLOGIJO ŠPORTA. Založba GV.

15.30 *Mitja Uršič: O čemer ne moremo govoriti, to moramo odigrati*

16.00 *Lev Kreft: Konflikt v etiki športa*

16.30 *Roman Vodeb: Med Freudom in filozofijo*

17.00 *Olga Markič: Tekmovalne igre in strateški prekrški*

17.30 *Matija Mato Škerbič: Internal Values in Sport. The Ultimate Answer to 'Why Sport?' Questions*

18.00 *Jernej Pisk: E-šport – nova športna panoga?*

18:30 *Joca Zurc: Gibalna aktivnost in duševno zdravje študentov v času pandemije COVID-19*

19.00 *Zaključek*

Posnetke predstavitev referatov na preteklih kolokvijih filozofije športa si lahko ogledate na Youtube strani Slovenskega društva za filozofijo športa: <https://www.youtube.com/channel/UCVqRAIKVYJhtaaQaDa2bX-g/playlists>

POVZETKI REFERATOV

Mitja Uršič: **O čemer ne moremo govoriti, to moramo odigrati**

V prispevku bom predstavil analitično definicijo igranja iger Bernarda Suitsa. Nato bom na kratko skiciral njegov hudomušni odziv ali obrambo definicije pred enim izmed kritikov, čigar nasprotni primer naj bi bil ravno tako igra, a naj ta domnevno ne bi spadala pod Suitsovo osnovno opredelitev. V nadaljevanju pa bom zgolj nakazal na potencialno Suitsovo delitev igranja iger na zavedno in nezavedno igranje. Če torej privzamemo Suitsov pogled *sub specie ludi*, potlej lahko upravičeno parafraziramo Wittgensteinovo sedmo tezo – o čemer ne moremo govoriti, to moramo odigrati.

Prof. dr. Lev Kreft: **Konflikt v etiki športa**

Krizne razmere ostreje izpostavijo vse, kar je tlelo že prej, in tako je tudi zdaj – med drugim tudi s športom in v njem. Utopično stališče Bernarda Suitsa, pomembnejše od definicije športa, a pogosto vzeto kot njegova idiosinkrazija, pomeni, da je odločitev za tekmovalne igre odločitev za dobro življenje, kot ga razume helenistična filozofija. Če Morganovo konvencionalistično verzijo širokega internalizma v etiki športa povežemo s Suitsovo zastavitvijo, pridemo do opredelitve, ki dobro življenje razume kot izid zgodovinskih procesov in etičnih opredelitev prakticirajoče športne skupnosti.

William J. Morgan je za vir raziskovanja etike športa vzel konflikt med angleškim amaterskim in ameriškim profesionalnim pojmovanjem športa, in za ključno obdobje konceptualnega izoblikovanja čas od začetka dvajsetega stoletja do izteka prve svetovne vojne. Osišče moje argumentacije bo, da je naš čas razvil drugačne razsežnosti konflikta v športu in o njem med kapitalsko – spektakelskim in samosmotrno – skupnostnim pojmovanjem. Globalni odziv na pandemijo je ta konflikt v etiki športa le izostril.

Formi življenja, ki sta se izpostavili kot zdajšnji konflikt v etiki športa, pa sta na eni strani ekonomski in politični aparat športa, ki poudarjata smoter športa kot dobičkonosne in razvedrilne dejavnosti, in pojmovanje športnega tekmovanja kot samosmotrne dejavnosti.

Mag., mag. Roman Vodeb: **Med Freudom in filozofijo**

Freudova karakterologija »Karakter in analni erotizem« (1908) se začne pri t. i. *analnem karakterju*. Ob konceptu *nevroze* je Freud vpeljal tudi t. i. *nevrotični značaj*, ki je v osnovi povezan z znamenitimi tremi fazami *psihoseksualnega oz. libidinalnega* razvoja: *oralna, analna in falična* faza, kar povezuje tudi z *oralnim, analnim in faličnim značajem/karakterjem*. Freud je svojo karakterologijo nadaljeval leta 1916 s tekstom »*Nekaj značajskih tipov, ki jih srečamo v psihoanalitičnem delu*«, kjer je nadalje izluščil tri *značajske tipe* oz. »deformacije značaja«: 1. *Izjeme*, 2. *Propadli zaradi uspeha* in 3. *Storilci iz slabe vesti*. Z vidika psihične priprave športnikov so vsi trije tipi še kako pomembni, vendar pa filozofski pogled na te tri tipe oz. »deformacije značaja« postulira še druge vidike. Presenetljiva zmaga avstralskega hitrostnega drsalca Stevena Bradburyja v disciplini 1000 metrov na olimpijskih igrah v Salt Lake Cityju (2002) nas zmede in nam da misliti na poseben, filozofski način, ki je v opreki s Freudovo tezo o (karakternih) *izjemah*. Heather L. Reid v »Aristotelovem peteroboju« v posebni izdaji revije *Sport, Ethics and Philosophy* (2010) to zmago povsem upravičeno komentira bolj filozofsko – in sicer da bi bilo mogoče v tej Bradburyjevi zmagi videti zaslužno športno srečo, ki jo – ne boste verjeli – »naklonijo bogovi«.

Prof. dr. Olga Markič: **Tekmovalne igre in strateški prekrški**

Vsi smo že gledali in občutili, kako se je "vlekla" zadnja minuta izenačene košarkarske tekme. Vzrok za stalne prekinitve je bila množica strateških prekrškov. V tem članku se sprašujem o sprejemljivosti strateških prekrškov. Čeprav je članek filozofskoteoretski in se naslanja tudi na pravkar v slovenščino prevedeno knjigo *Muren* (The Grasshopper: Games, Life and Utopia) avtorja Bernarda Suitsa, se bom naslonila tudi na lastne osebne igralske izkušnje.

Asis. prof. dr. Matija Mato Škerbič: **Internal Values in Sport. The Ultimate Answer to 'Why Sport?' Questions**

The author will argue that 'internal values in sport' (IVS) are *The Ultimate Answer* to every questioning of sport - its value, meaning and purpose. Namely, IVS show most clearly how sport can be valuable and important human activity for individuals and society, hence for some even life purpose and/or the meaning of life.

In that regard, author will produce short analysis of the sport-philosophical literature on the topic of IVS and claim that IVS were considered in (too) abstract and universalistic manner, leaning almost only on the value of (striving for) excellence, which is abstract as it is.

Therefore, the author will present his own (new) model of IVS which shows where and how universal intrinsic values become obvious concretely and explicitly, manifesting itself in the actual human sporting life and practice.

Dr. Jernej Pisk: E-šport – nova športna panoga?

V zadnjih letih je z razvojem informacijskih tehnologij prišlo do izrednega razmaha tekmovalnega igranja računalniških iger, tako imenovanih e-športov. Najboljši igralci so profesionalci, ki trenirajo in tekmujejo znotraj svojih ekip. Za fizično, psihično in taktično pripravo na tekmovanja skrbijo trenerji in drugi strokovnjaki. Tekmovanja spremljajo množice navijačev, v samem pogonu e-športnih tekmovanj pa se obračajo milijoni dolarjev. Skratka, e-športi v marsičem spominjajo na klasične športe, zato jih nekateri preprosto prištevajo k ostalim športom. O uspehih slovenskih e-športnikov smo tako že poslušali pri dnevnih športnih poročilih na RTV Slovenija, domače in mednarodne e-športne zveze pa si prizadevajo za vključitev e-športov v program olimpijskih iger. Ali je potemtakem mogoče e-športe izenačiti z ostalimi športi? Ta in druga vprašanja vznemirjajo svet športa, ter spodbujajo razmisleke na tej in oni strani. Nenazadnje je od odgovora na to vprašanje odvisno, ali bi se pri šolski športni vzgoji učenci morali srečati tudi z e-športi in ali bi e-športe morali vključiti v izobraževalni program Fakultete za šport? V prispevku izpostavimo različne vidike ter pokažemo na podobnosti in razlike med športom in e-športom. To nas vodi do zaključka, da navkljub mnogim podobnostim med njima obstajajo nekatere bistvene razlike, zaradi katerih e-športov ni mogoče preprosto uvrstiti v družino športov.

Izr. prof. ddr. Joca Zurc: **Gibalna aktivnost in duševno zdravje študentov v času pandemije COVID-19**

Pandemija nove nalezljive virusne bolezni COVID-19 je našo družbo in posameznika postavila v negotov položaj, ki neizogibno vodi do različnih strahov, v prvi vrsti do strahu pred neposredno boleznijo in potencialno smrtjo zaradi malo poznanega virusa, pa tudi do strahu pred samim življenjem in prihodnostjo. Kot pravi Trstenjak (1993) je strah pred prihodnostjo hkrati tudi strah pred odgovornostjo in lastnimi odločitvami v negotovem položaju, ki se lahko odrazi v neaktivnosti, neodločnosti, odlašanju in zanemarjanju lastnega počutja in potreb. V prispevku predstavljamo in tematiziramo izkušnje z duševnim počutjem in gibalno aktivnostjo pri mladih odraslih v času pandemije COVID-19. Raziskava je potekala na vzorcu 76 dodiplomskih in podiplomskih študentov različnih študijskih smeri v prvem valu epidemije v Sloveniji. Zanimale so nas njihove lastne interpretacije sprememb življenjskega sloga glede na predhodno obdobje ter dožemanje lastnega zdravja in gibanja kot filozofskih konceptov idealnega stanja in svobode v gibanju ter nasprotne nedosegljivosti in utopične dovršenosti.

Literatura:

- Beaglehole, R. in Bonita, R. (2001). *Public Health at the Crossroads*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Francis, J. in Francis, L. (2020). Immunization and participation in amateur youth sports. *Journal of the Philosophy of Sport*, 47(2): 151-167.
- Pisk, J. (2019). *Filozofski pogled v drobovje športa*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport & Slovensko društvo za filozofijo športa.
- Trstenjak, A. (1993). *Po sledah človeka*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.